

BEZPEČNÁ CESTA DO ŠKOLY NENÍ NADSTANDARD, ALE PARAMETR DOBŘE FUNGUJÍCÍHO MĚSTA

S organizací Pěšky městem se dlouhodobě věnujeme zlepšování podmínek pro chodce v českých městech. Zabýváme se tím, jak plánovat a upravovat veřejný prostor tak, aby byl bezpečný, přehledný a příjemný pro každodenní pohyb lidí. Chůze je nejjednodušší a nejpraktičtější způsob dopravy na krátké vzdálenosti. Přesto se na ni při plánování měst často zapomíná. Přitom pokud mají obyvatelé měst vše, co každodenně potřebují, k dispozici v docházkové vzdálenosti, snižuje se tím jejich závislost na autě, tím pádem i dopravní přetížení měst. Město vstřícné k chodcům nevznikne samo od sebe. Vyžaduje promyšlené plánování, politickou odvalu i změnu pohledu na to, komu veřejný prostor primárně slouží.

Začarovaný kruh u škol

Naše práce se soustředí především na okolí škol. Zatímco dnešní třicátníci jezdili do školy autem jen výjimečně, dnes se dopravuje do školy autem průměrně čtvrtina dětí. V mnohdy stísněných prostorech před školami se tak během 15–20 minut před začátkem vy-

učování potkávají desítky automobilů, což vede k celé řadě nebezpečných dopravních situací, kterým jsou děti ráno cestou do školy vystaveny. Vzniká tak začarovaný kruh: rodiče z obavy o bezpečnost svého dítěte volí namísto chůze raději dopravu autem, a tím ranní dopravní situaci před školou ještě zhoršují. Podle našeho výzkumu hodnotí každý čtvrtý prvňák svou cestu do školy jako nebezpečnou a tři čtvrtiny rodičů by uvítaly bezpečnější okolí školy. Jak tuto situaci řešit? S naší organizací nabízíme několik cest.

Začít den procházkou

Chcete-li docílit změny dopravního chování, nejlepší cestou je pozitivní zkušenost. Z této myšlenky vzešla naše výzva Pěšky do školy, která letos proběhne již podesáté. Zapojené školy motivují děti, aby do školy chodily pěšky, jezdily na kole nebo využily veřejnou dopravu. Součástí bývá i doprovodný program – společné snídane před školou, procházky, workshopy a další aktivity, které dětem přibližují benefity chůze. Řada rodin, které běžně jezdí do školy

autem, si vyzkouší jiný způsob ranní dopravy – a u něj mnohdy setrvají i po skončení týdenní výzvy. V loňském roce se do akce zapojilo 585 škol a školek z 371 obcí, celkem přibližně 72 800 dětí. Výzva také loni získala prestižní cenu Mobility Action Award, kterou uděluje Evropská komise za inovativní řešení v oblasti udržitelné mobility. Kromě zářijové výzvy, která letos proběhne v termínu 14.–18. září, nabízíme i celoroční vzdělávací program Pěšky do školy po celý rok, kde mají školy možnost se tématu udržitelné dopravy věnovat podrobněji.

„Konečně máme bezpečný přechod!“

To nám často vzkazují školy zapojené do našeho programu Bezpečné cesty do školy. A přitom by to mělo být – zvlášť v okolí škol – naprostou samozřejmostí. Každý rok pomáháme dvěma pražským školám zklidnit dopravu v jejich okolí. Ve spolupráci s žáky mapujeme riziková místa v okolí škol a prosazujeme konkrétní úpravy – od přechodů přes značení až po zklidňování dopravy. V Praze

Foto © Marek Novotný

Slavnostní otevření nového předprostoru před ZŠ Jarov

Asfalt art před ZŠ Grafická v Praze-Smíchově

Asfalt art před ZŠ Mikoláše Alše v Praze-Suchbátce

jsme takto přispěli k úpravám 120 míst u více než 70 škol. Protože stavební úpravy v okolí škol mohou trvat i řadu let, využíváme v poslední době i nestavební řešení, která lze realizovat rychle a levně. Díky tomu se konkrétních zlepšení mohou dočkat i ty děti, které se projektu aktivně účastnily.

Barvy jsou začátek, bezpečné ulice cíl

Ve spolupráci se školami, městskými částmi, výtvarníky a odborníky jsme v loňském roce dokončili tři projekty, které proměnily okolí pražských škol v místa, kde se děti i rodiče cítí bezpečně a příjemně. U ZŠ Grafická, ZŠ Mikolá-

še Alše a ZŠ Jarov jsme testovali principy taktického urbanismu a představili jej jako efektivní, rychlý a levný nástroj proměny veřejného prostoru, který umožňuje změny nejprve otestovat. „*To je Vídeň, Kodaň nebo Barcelona, ne?*“ I tak reagovali lidé na fotografie proměněné ulice před ZŠ Grafická. Pomohli jsme zde vytvořit předprostor s asfalt artem a městským mobiliárem, který proměnil několik parkovacích míst v příjemné náměstíčko pro děti a rodiče. „*Čas se tu zpomalil. Mám velmi pozitivní zpětné vazby od rodičů, ale i od některých sousedů. Cítím soundéžitost k naší škole, k naší čtvrti, k lidem. A to mě moc těší,*“ říká ředitelka ZŠ Grafická Radmila Jedličková.

Hodina bez aut, která může vše proměnit

V posledních letech se věnujeme také zavádění tzv. školních ulic, dočasnému nebo trvalému omezení automobilové dopravy před školami v čase příchodu dětí. Tento model jsme pomohli realizovat například u ZŠ Pod Žvahovem, ZŠ Solidarita nebo ZŠ Na Dlouhém lánu a připravujeme jej pro další místa. Díky školním ulicím mohou děti zažít, jaké to je, když okolí školy nevypadá jako nebezpečná dopravní tepna, ale jako příjemné místo pro setkávání, hru a zážitky. V Pěšky městem věříme, že bezpečná cesta do školy není nadstandard, ale základní parametr dobře fungujícího města. Pokud dokážeme vytvořit prostředí, kde se mohou děti pohybovat samostatně a beze strachu, vytváříme město, kde se dobře žije všem.

Mgr. Eliška Vidomus
Pěšky městem, z. s.